

**ON COMENÇA
LA LLUM**

**MER
HAUSMANN**

L'exposició i el catàleg
“On comença la llum” és obra
de l'artista Mer Hausmann,
guanyadora de la 3ª Residència
SCAN / L'Arxiu 2025. La mostra
reconstrueix, imagina i projecta
una nova memòria visual
de les dones del segle XIX
i principis del XX a partir
dels fons fotogràfics conservats
al Centre d'Imatges de
Tarragona (CIT) / L'Arxiu.

Amb ajuda de la intel·ligència
artificial generativa, la proposta
consta de 25 imatges d'arxiu, no
amb la voluntat de restaurar-les

o corregir-les, sinó de traslladar-les a un espai simbòlic de possibilitat i ficció, on les dones —tradicionalment relegades a rols passius, domèstics o secundaris— apareixen ocupant espais actius, públics i protagonistes dins de la vida social, cultural i simbòlica de la ciutat.

No és habitual fer un catàleg de l'obra resultant de les residències, sovint el resultat no ho permet, però no volíem deixar passar aquesta oportunitat de fer-ho. La delicadesa

de les imatges resultants
i la reflexió que ens proposa
la Mer Hausmann han de quedar
impreses més enllà del món
efímer de les exposicions
per tal de perdurar en el temps.

El festival SCAN Tarragona
i el Centre d'Imatges de
Tarragona (CIT) / L'Arxiu,
fa tres anys, van endegar
la Residència de Creació
Artística i d'Investigació per al
desenvolupament de projectes
artístics i d'investigació a partir
del fons fotogràfic i audiovisual
dipositat en el Centre d'Imatges

de Tarragona (CIT) de L'Arxiu de Tarragona. La finalitat d'aquesta residència és obrir les portes del fons fotogràfic i audiovisual a artistes, persones curadores i investigadores, amb la idea d'incentivar la creació de projectes artístics o d'investigació en l'àmbit arxivístic i presentar-ne una conclusió o formalització en públic.

El Centre d'Imatges de Tarragona (CIT) disposa d'un milió i mig de fotografies repartides en 6 fons

i 12 col·leccions, procedents principalment de professionals de la fotografia, així com els negatius i còpies generats pels serveis del mateix Ajuntament de Tarragona, o bé per ciutadania aficionada. D'altra banda, la col·lecció audiovisual es compon de pel·lícules de professionals o amateurs des de l'any 1956 fins als anys noranta. També conté les emissions de la Televisió Municipal de Tarragona (1985 – 1986), així com les entrevistes realitzades a diverses persones significatives que expliquen

la seva visió de la història
de les festes de Tarragona.

Des de L'Arxiu i l'SCAN, animem
a les persones amb inquietuds
artístiques a presentar-se
a les noves convocatòries
per tal de crear nous projectes
que ens permetin fer una “nova
mirada” als fons audiovisuals
que conservem i ajudin a difondre
el ric patrimoni documental
de la ciutat.

“On comença la llum” es concep com una exploració crítica i poètica de l’arxiu fotogràfic històric de la ciutat de Tarragona. A partir del fons del Centre d’Imatges de Tarragona (CIT), la proposta s’endinsa en les fissures del relat visual heretat per reconstruir, imaginar i projectar una memòria alternativa de les dones del segle XIX, desplaçades o esborrades per les narratives oficials de la modernitat.

La intervenció d’aquestes imatges mitjançant intel·ligència

artificial generativa no obeeix a una funció restauradora ni documental, sinó imaginativa i analítica. La tecnologia actua aquí com un dispositiu de mediació entre la història i la seva relectura contemporània: una eina per reobrir l'arxiu, posar en qüestió la seva autoritat i desbordar els marges de la representació. A través d'aquest procés, les dones —tradicionalment confinades als espais domèstics o passius de la imatge— són reinscrites en territoris d'agència, presència i protagonisme dins de la vida

social, cultural i simbòlica
de la ciutat.

El projecte planteja, d'aquesta manera, un desplaçament de la imatge com a gest crític: una reconfiguració iconogràfica que no pretén reconstruir allò verídic, sinó explorar la tensió entre allò documentat i allò possible.

En aquesta línia, "On comença la llum" interroga els règims de visibilitat que han modelat la història de la fotografia i proposa la imatge com a camp de disputa, reescriptura i emancipació simbòlica.

La fotografia es concep, aquí,
com un territori porós entre
document i ficció, entre arxiu
i desig. Les imatges generades
—que evoquen la materialitat
visual del segle XIX i principis
del XX— no busquen imitar,
sinó reinventar: reconstrueixen
des de la sensibilitat
contemporània una genealogia
femenina absent, articulant
una memòria afectiva i política
que expandeix l'horitzó
del que és representable.

En darrera instància,
“On comença la llum” formula

una reflexió sobre el poder transformador de la imatge en la configuració de la memòria col·lectiva. A través de la tecnologia, no es pretén reproduir el passat, sinó entaular-hi un diàleg: obrir un territori de llum on allò invisible pugui emergir i ser reconegut.

Tripulació i armament d'un torpediner sense identificar

Parc de l'Oest.
Una dona conduint un cotxe d'època

Quinta de Sant Rafael.

Els germans Puig i Valls celebrant una festa de disfresses amb les parelles i amics

Dona burgesa amb una motocicleta Zenith Gradua.
Al fons, el seu marit amb la seva filla petita

Cursa de cotxes femenina

Montserrat Rius i Vilanova amb el seu autoretrat pintat a l'oli

Castell de Tamarit. Dues dones d'excursió

Hípica. Salt i públic

Plaça de bous. Festa patronal amb homes i dones divertint-se

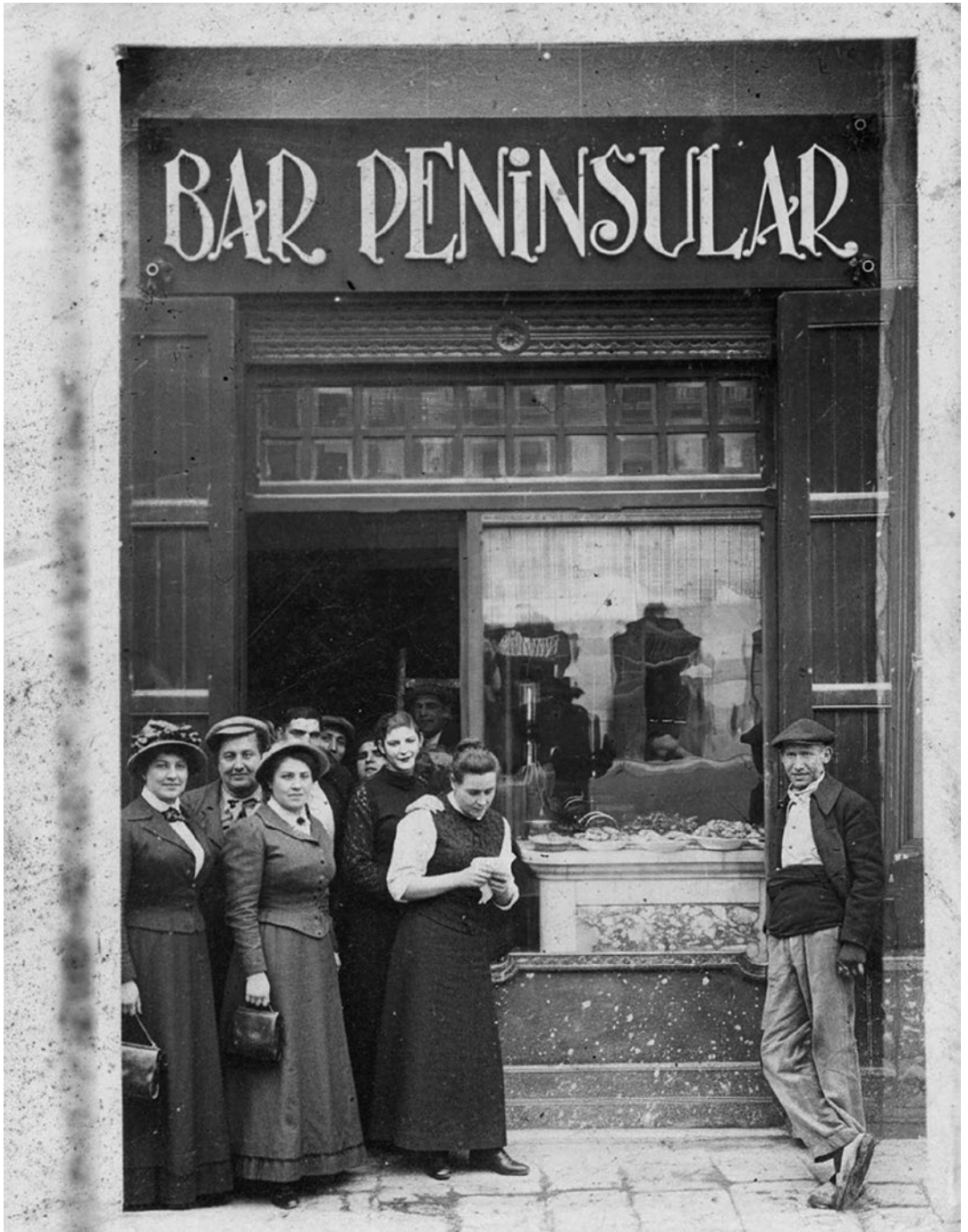
Setmana Santa. Homes i dones armats a la rambla Nova

BAR PENINSULAR

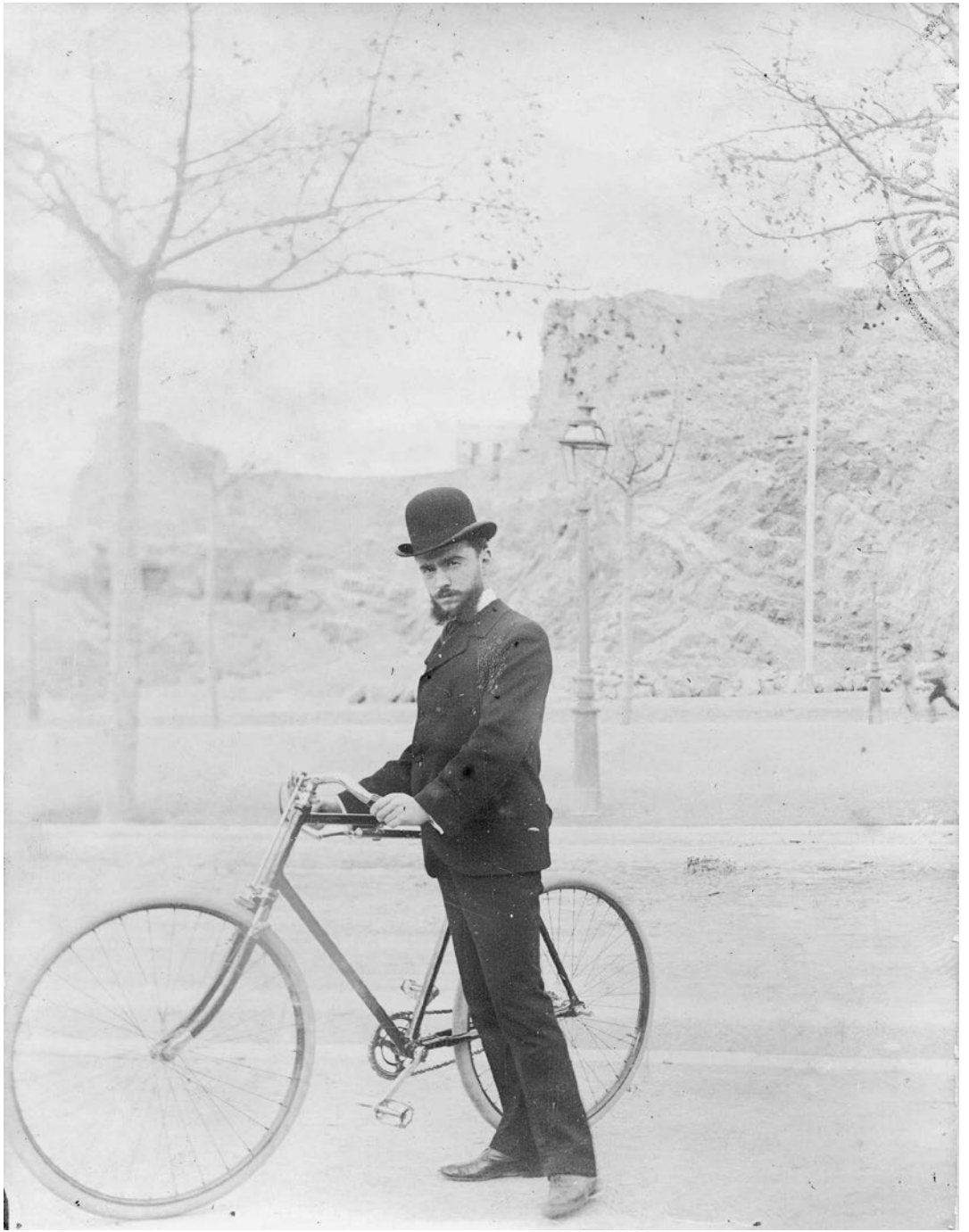

Bar Peninsular, entrada del bar situat a la plaça de la Font amb clients a la porta

Ciclisme. Ciclista a la rambla Nova

Dic de Llevant. Dues dones, un home, una nena i un nadó, vestits de temps.
Al fons, la plaça dels Carros

58 - TARRAGONA - Iglesia de S. Pedro (Serrallo)

Vista del port de Port Serrallo

Apodaca, vista general del carrer des de la casa Panasachs.
S'hi veuen les sortides d'aigües dels terrats

Vista general de Casa Hindú i cinc capgrossos

Grup de dones vestides amb indumentària de finals del segle XIX a principis del segle XX sobre una torre de vigilància

Interior d'una habitació. Grup d'homes i dona, reunits, vestits amb indumentària de finals del segle XIX a principis del segle XX

Torre dels Escipions

Ciclisme. Grup de ciclistes reparant bicicletes amb indumentària ciclista de finals del segle XIX a principis del segle XX

Actuació castellera a la plaça dels Carros (plaça Olószaga). S'hi reconeix un tres de sis

Dones oficials del regiment número 28 de Luchana a Tarragona, foto de grup

Port de Tarragona. Velers de pesca i dos pescadors conversant

"Caprici Fotogràfic" impressionat per l'adroguer de la plaça dels Carros.
Una nena empeny una barca amb la pipa a la boca i els pantalons arremangats

5 - TARRAGONA.-Balcón del Mediterráneo

5 - TARRAGONA.-Balcón del Mediterráneo

Balcó del Mediterrani. Vista del port i de l'estació de ferrocarril

ON COMENÇA
L'LLUM

Un projecte
de Mer Hausmann,
guanyadora de la 3a
Residència SCAN
/ L'Arxiu 2025

Text i imatges
Mer Hausmann

Disseny gràfic
paullop.xyz

Impressió
Gabriel Gibert,
indústries gràfiques

Edita
Ajuntament de Tarragona
L'Arxiu
SCAN

DL: T 219-2026

Tots els drets reservats.
No està permesa la publicació
parcial o total d'aquesta
obra per cap mitja
o procediment sense
el consentiment de l'autora.